

Verdensmål (SDG) nr. 10: Reducér ulighed i og imellem landene

Lars Engberg-Pedersen & Ole Therkildsen

Nyt Europa og FN-Forbundet

24. Oktober 2016

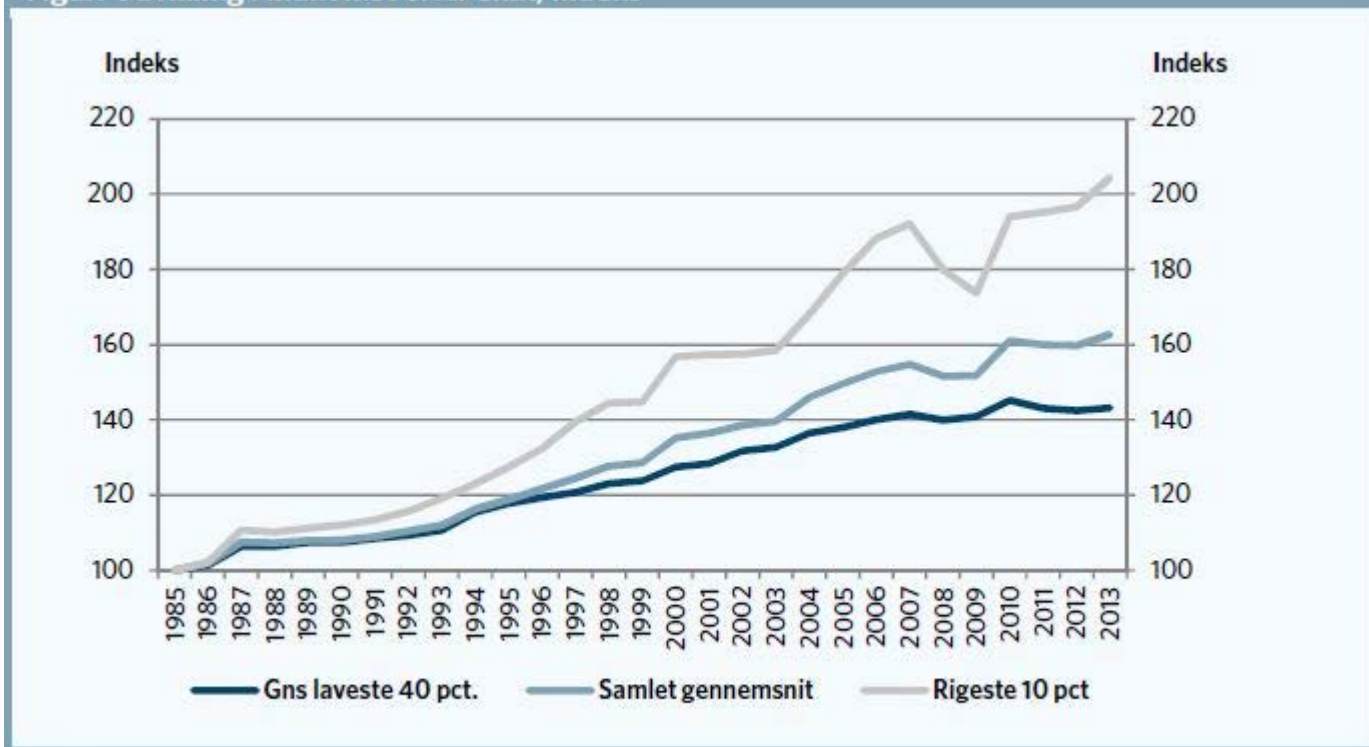

Det vrimler med uligheder

- Sociale
 - Køn
 - Alder
 - Race, kaste, etnisk gruppe
 - Handicap og sygdomme
- Økonomiske
- Og mange andre
- Overlapper ofte
- Går ofte i arv
- **Fokus på økonomiske uligheder herefter**

Danmark opfyldte ikke SDG 10 delmål, 1985-2013

Figur. Udvikling i indkomst efter skat, indeks

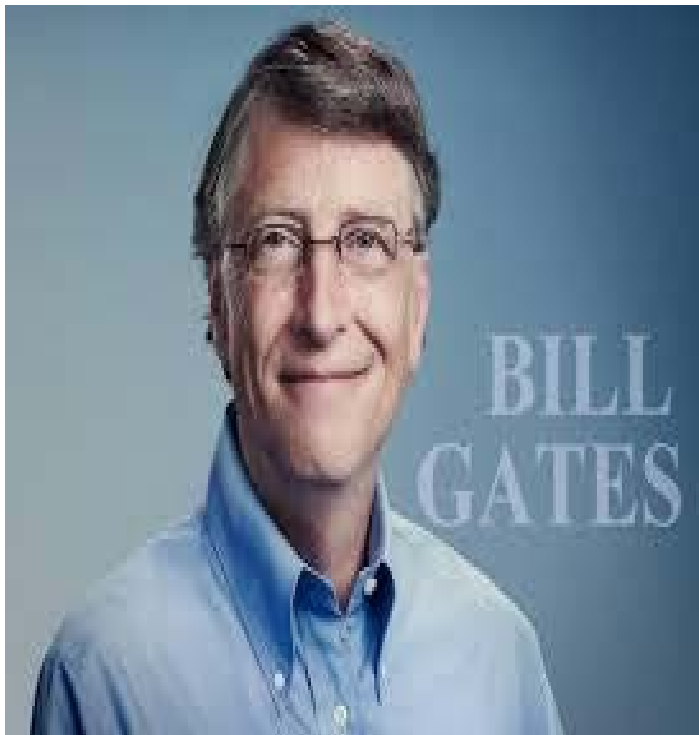

Anm: Figuren viser den reale indkomstudvikling fra 1985 til 2013 og graferne er indekseret efter 1985. Man kan således kun sammenligne udviklingen i indkomsterne og ikke niveauerne.

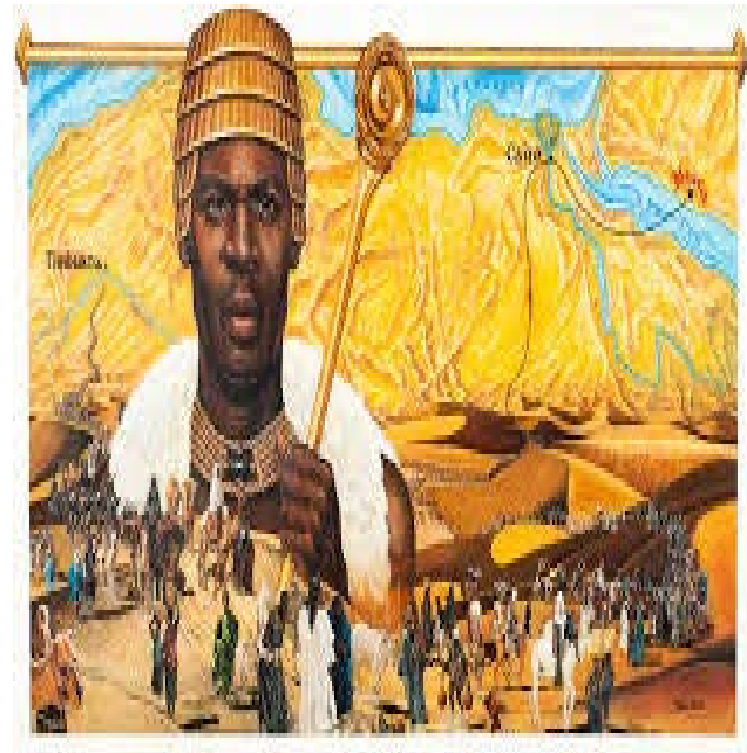
Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Verdens rigeste mand - nogensinde

???????????

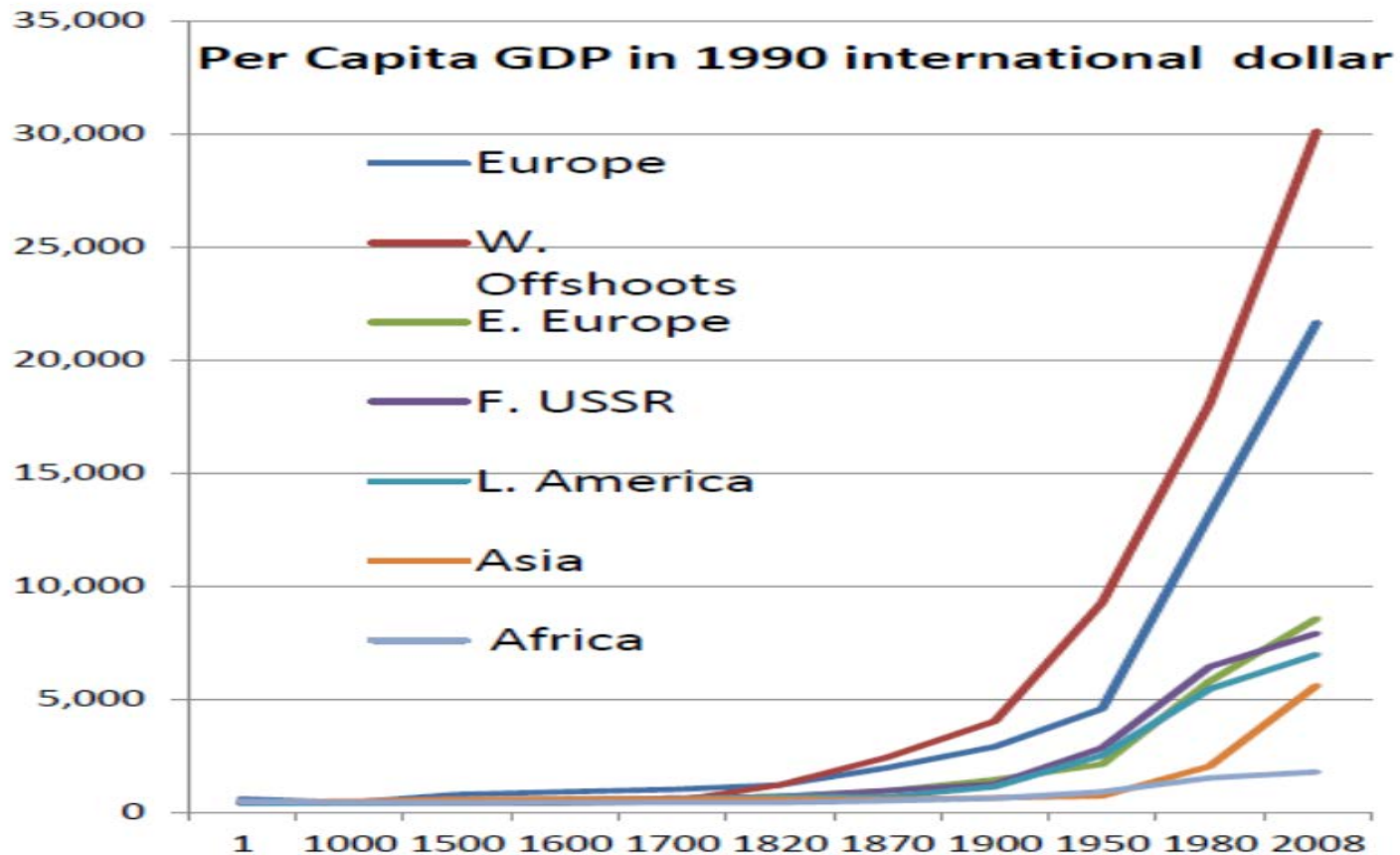

Mansa Musa 1280-1337

Global økonomisk ulighed – et 'nyt' fænomen

Årsager til uligheder

- **Teknologi** (dampmaskine, elektricitet, robotter)
- **Globalisering** (fri bevægelighed af alt – men ikke mennesker)
- **Historisk arv** (Fødselslotteriet= fortæl mig hvor du er født – og af hvilke forældre – og jeg kan fortælle dig hvor meget du tjener)
- **Politik** (deregulering; beskatning og skattely; patentrettigheder; uddannelse, sociale rettigheder, social velfærd, etc)

Økonomisk uligheden stiger eller falder med målestokken

- Forbrug, indkomst, formue, livsindkomst, osv.
- Gini-koefficienten (fra 0 til 100)
- Palma-ratioen (10% rigeste sammenlignet med 40% fattigste)
- 1% rigeste sammenlignet med resten (Piketty)
- **Valg af målestok er ofte stærkt politisk**
- **Men verden er voldsomt ulige – og opleves af mange mennesker som meget uretfærdig**

Uligheder indenfor landene

- I relativt lige lande (Danmark, Ungarn, osv.) er Palma-ratio cirka **én**. I ulige lande, f.eks. Sydafrika er Palma-ratio ca. **syv**.
- Stigende ulighed i de fleste vestlige lande de seneste 20 år. Danmarks Gini for disponibel indkomst=20 i 1994; men =28 i 2013.
- Dårlige data, **men GINI faldt i 60+ lande** fordelt på alle kontinenter mellem 2005 og 2015.
- **Markedskræfter udjævner IKKE uligheder over tid, men politiske tiltag og kriser KAN gøre det.** Kuznets versus Piketty

Uligheder mellem landene

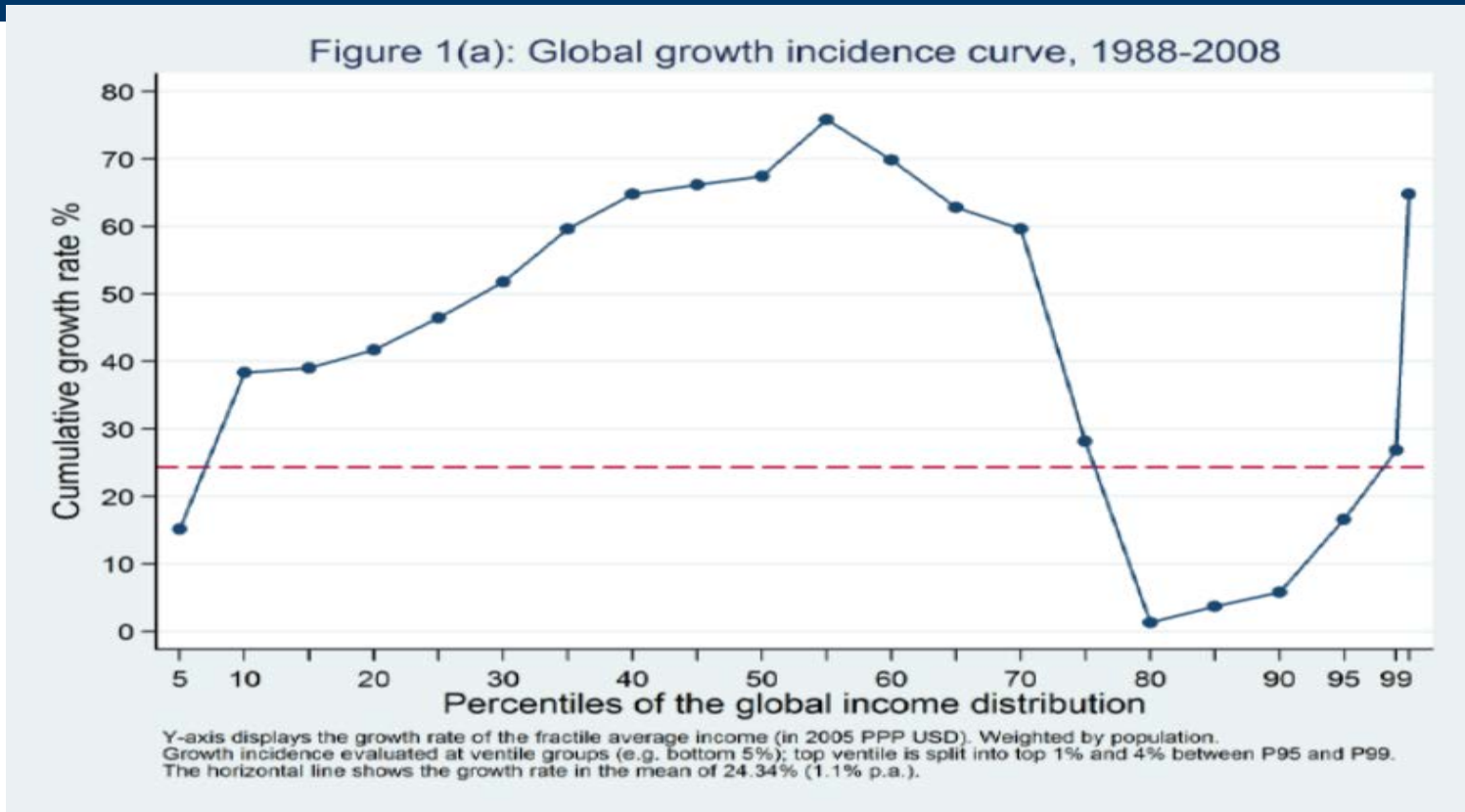
- Indkomst/forbrug GINI mellem 1950 & 2010:
 - STIGENDE - hvis alle lande tæller lige meget
 - FALDENDE - Hvis befolkningsrige lande (Kina og Indien, osv.) tæller proportionalt mere
- MEN: De **absolutte** indkomstforskelle er stigende.

\$PPP pr. person	1980	2007
USA	25.500	43.200
Kina	525	5.050
Absolut forskel cirka	25.000	38.000

Uligheder mellem mennesker globalt

- Tjah... Hvis alle landegrænser ophæves: Gini-koefficient stabil siden 1988.... MEN:
- Voksende økonomisk afstand mellem rigeste og fattigste mennesker
 - de rigeste 10% af jordens befolkning tjener i snit 128 gange så meget som de fattigste 40%
 - De fattigste 5% i Danmark er rigere end de rigeste 5% i Tanzania.
- Men mindre (gennemsnitlig) afstand på en lang række sociale indikatorer (børnedødelighed, uddannelse, rent drikkevand, politiske rettigheder, osv.)

Elefanten: En foruroligende graf.

Tabere: verdens fattigste + vestlig middelklasse.

Vindere: verdens rigeste + asiatisk middelklasse

Unaligned versus "value for money"

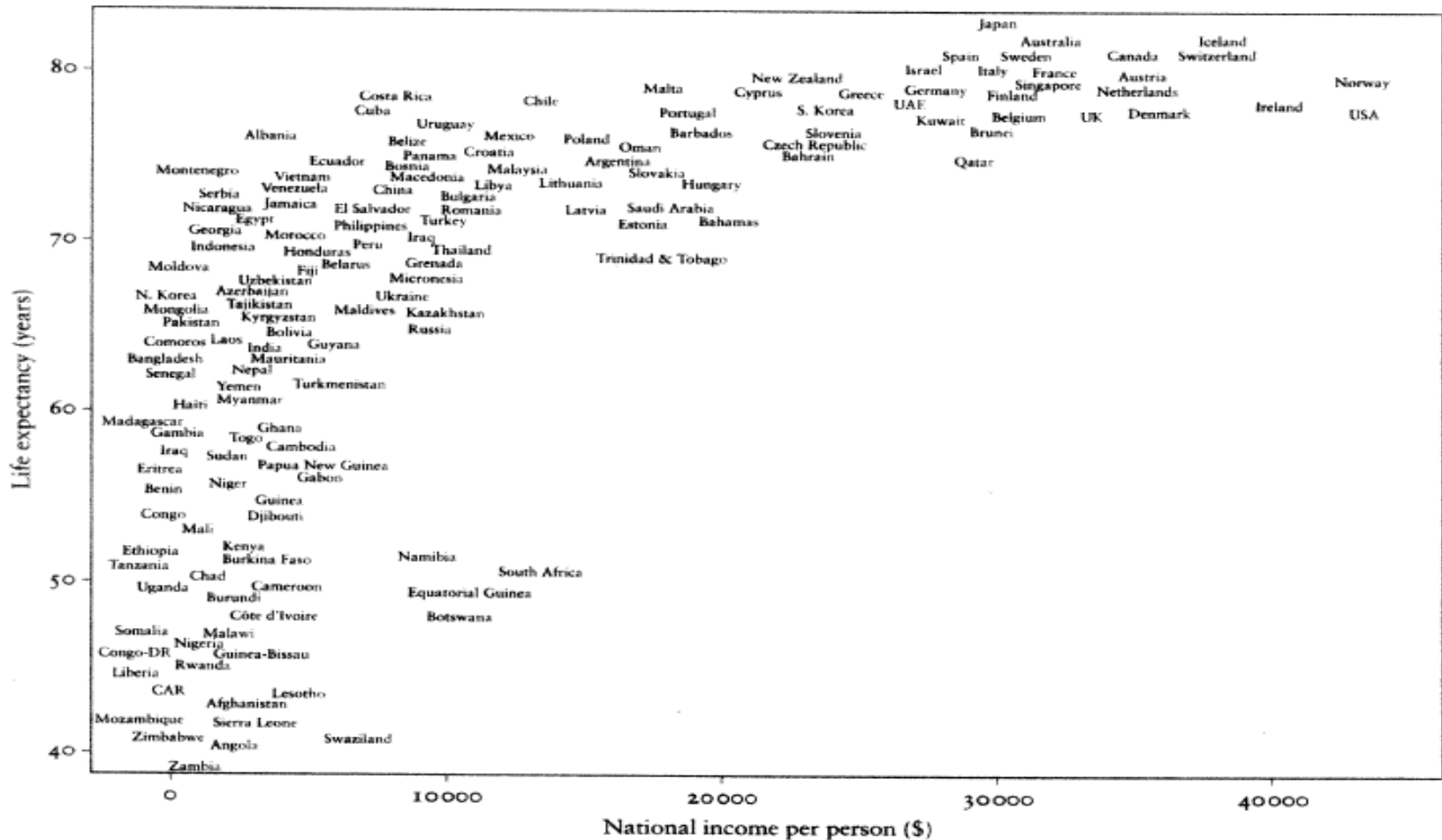

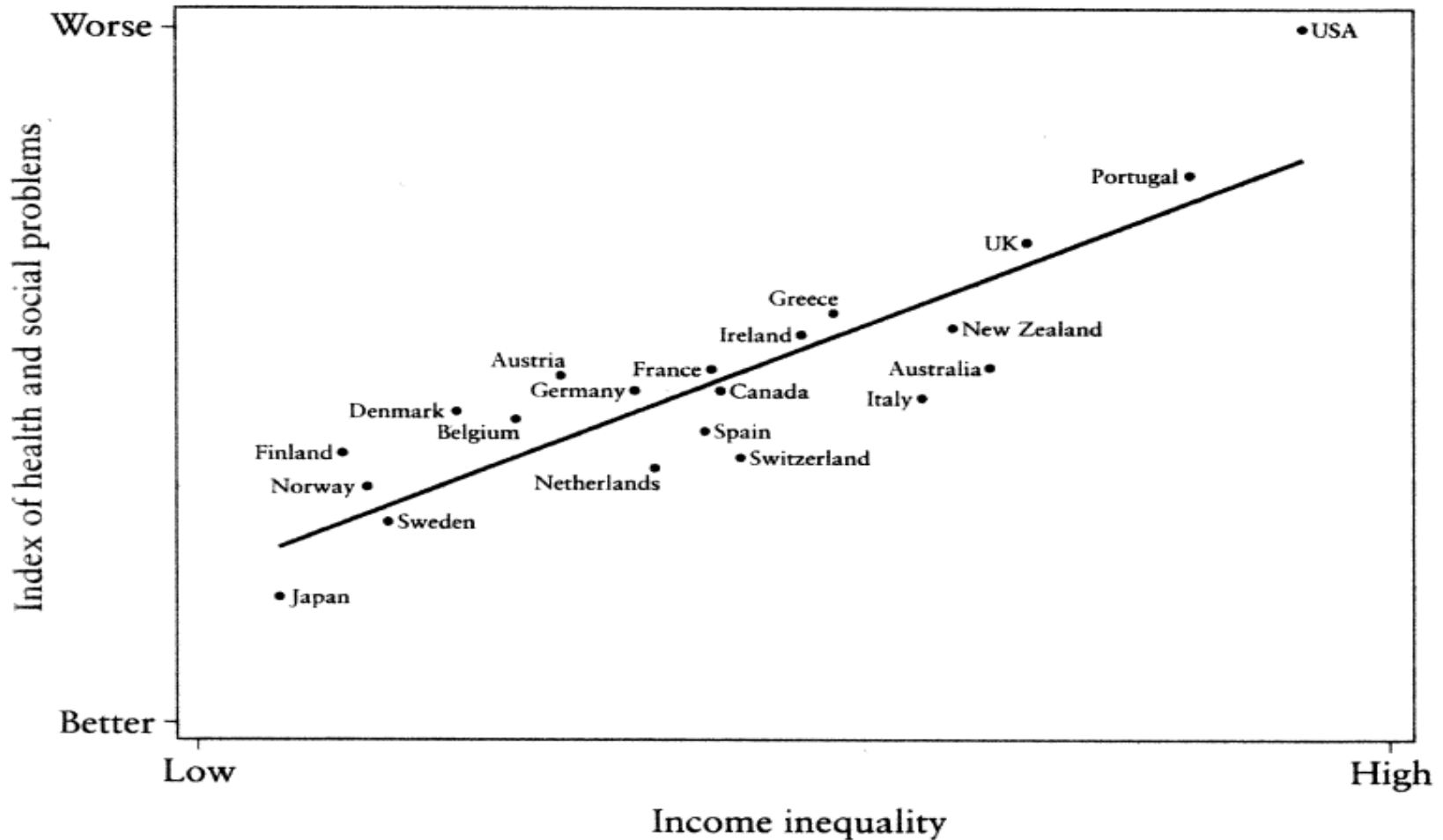
Figure 1.1 Only in its early stages does economic development boost life expectancy.²

Er ulighederne et problem?

- **Uretfærdighed.** ”Alle mennesker er født lige” – Men fødested og forældres indkomst forklarer 80% af indkomstforskelle.
- **Vækst.** Stor ulighed bremser vækst & hæmmer vækstens fattigdomsreducerende effekt
- **Bevidsthed.** Globaliseringen har gjort uligheder og uretfærdigheder mere iøjnefaldende
 - Migration & konflikter
 - Overgreb og diskriminering kommunikeres lynhurtigt til millioner af mennesker

Større lighed er bedre for alle

Selv de rigeste rammer i ulige samfund

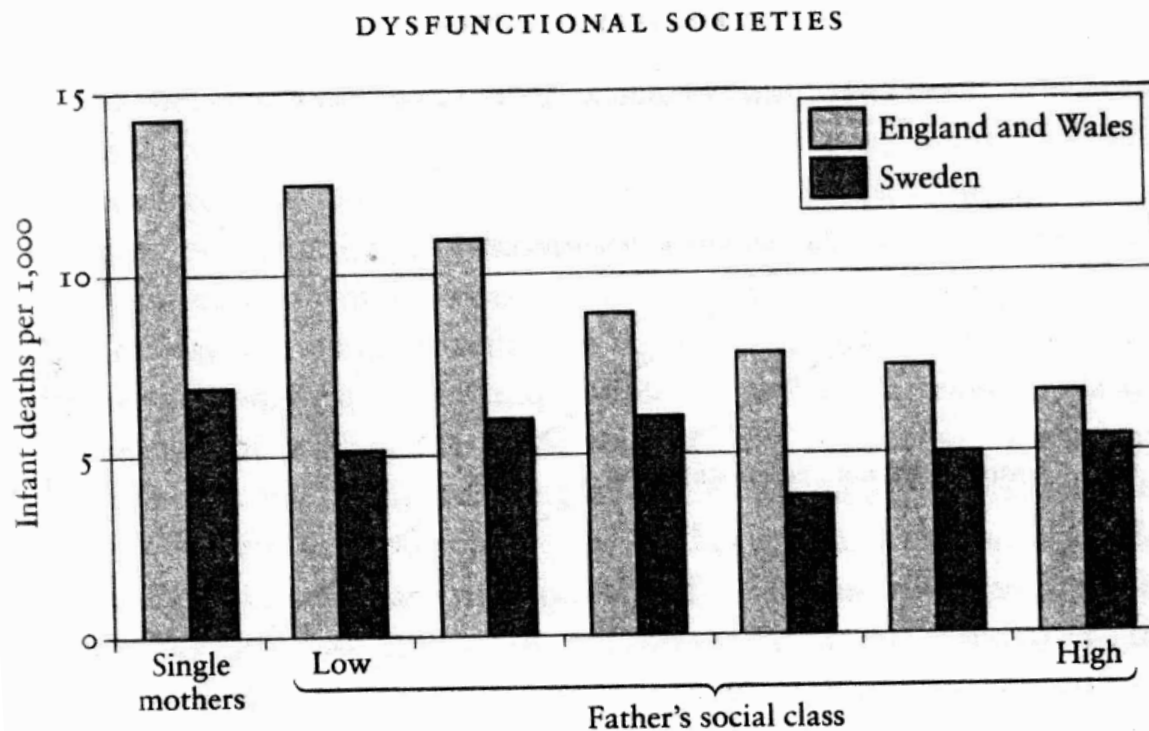

Figure 13.4 *Infant mortality rates are lower in all occupational classes in Sweden than in England and Wales.*³¹⁸

Mål 10: Reducer ulighed i & mellem lande

ulighed i og mellem landene:

Gælder alle lande

Fokus på de fattigste 40%

Styrk økonomisk, politisk og social inklusion

Forbedre muligheder for reguleret migration

Bedre regulering af finansielle markeder

- Improve the **regulation and monitoring of global financial markets** and institutional implementation of such regulations
- Ensure enhanced **representation and voice for developing countries** in decision-making in global international economic and financial institutions in order to deliver more effective, credible, accountable and legitimate institutions
- Promote **safe and responsible migration** and well-managed migration policies
- Encourage **official development assistance and financial flows**, where the need is greatest, in particular least developed countries, A landlocked developing countries, in accordance with their national plans and differential treatment for with World Trade Organization
- By 2030, reduce to less than 3 per cent the **transaction costs of migrant remittances** and eliminate remittance corridors with costs higher than 5 per cent

Steen Hildebrandt (ed).
Bæredygtig Global Udvikling.
DJØF Forlag
Udkommer i Oktober 2016

The extreme poor 1990-2011 (% of total population)

